

Santrauka

Po referendumo dėl Jungtinės Karalystės narystės Europos Sąjungoje finansų rinkų kintamumas buvo trumpalaikis. Tačiau padidėjo netikrumas dėl pasaulinių perspektyvų, o gaunami antrojo ketvirčio duomenys rodo silpną pasaulinį aktyvumą ir prekybą. Pasaulinės bendrosios infliacijos lygis tebėra žemas, daugiausia dėl anksčiau mažėjusių energijos kainų. Pasaulinio aktyvumo, ypač besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių, perspektyvos toliau siejamos su lėtesnio, negu prognozuojama, augimo rizika ir tai visų pirma susiję su netikrumu dėl politikos ir finansų kintamumu.

Euro zonos finansų rinkos po referendumo dėl Jungtinės Karalystės narystės Europos Sąjungoje išliko atsparios labai padidėjusiam neužtikrintumui ir rinkos kintamumui, o tai suteikia pasitikėjimo. Dėl to finansavimo sąlygos apskritai vis dar yra labai palankios. Nors EONIA išankstinių sandorių kreivė pakrypo žemyn, ypač ilgesniais laikotarpiais, ir tai gali būti susiję tiek su mažesnio augimo, tiek su tolesnių pinigų politikos veiksnių lūkesčiais, taip pat su mažos rizikos vyriausybės obligacijų pajamingumu, šalių vyriausybių ir Vokietijos 10 m. vyriausybės obligacijų pajamingumo skirtumai sumažėjo, o įmonių obligacijų pajamingumo skirtumai toliau nedidėjo. Kartu toliau mažėjo euro zonos bankų akcijų kainos.

Skatinama vidaus paklausos, euro zonos ekonomika toliau atsigauna, tačiau eksportas tebedidėja vangiai. Žvelgiant į ateitį, manoma, kad ekonomikos atsigavimo greitis bus nuosaikus. Vidaus paklausą tebeskatina ECB pinigų politikos priemonių poveikis realiajai ekonomikai. Investavimo atsigavimą ir toliau skatina palankios finansavimo sąlygos ir didėjantis įmonių pelningumas. Dėl anksčiau įgyvendintų struktūrinių reformų toliau augantis užimtumas ir vis dar palyginti mažos naftos kainos daro papildomą teigiamą poveikį namų ūkių realiosioms disponuojamosioms pajamoms ir, atitinkamai, asmeniniam vartojimui. Vertinama, kad euro zonoje fiskalinės politikos pozicija 2016 m. bus šiek tiek labiau skatinamoji, o 2017 ir 2018 m. taps iš esmės neutrali. Vis dėlto euro zonos ekonomikos atsigavimą slopina Jungtinės Karalystės referendumo rezultatas ir kitos geopolitinio neapibrėžtumo priežastys, menkesnio besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių augimo perspektyva, būtinybė koreguoti įvairių sektorių balansus ir vangus struktūrinių reformų įgyvendinimo tempas. Atsižvelgiant į tai, euro zonos ekonomikos perspektyva toliau siejama su lėtesnio, negu prognozuota, augimo rizika.

Pastaraisiais mėnesiais bendroji infliacija euro zonoje buvo maždaug nulinio lygio. Kalbant apie grynosios infliacijos priemones, pasakytina, kad, viską įvertinus, dar nėra aiškių grynosios infliacijos didėjimo tendencijos ženklų, o kainodaros grandinės kainų spaudimas tebėra nedidelis. Rinka pagrįsti ilgalaikės infliacijos lūkesčiai toliau mažėjo. Jie vis dar buvo gerokai mažesni nei apklausų duomenimis pagrįsti rodikliai. Sprendžiant iš dabartinių naftos ateities sandorių kainų, tikėtina, kad kelis kitus mėnesius infliacijos lygis ir toliau bus labai mažas, o vėliau 2016 m. pradės didėti – daugiausia dėl metinio energijos kainų kitimo tempo bazės efektų. 2017 ir 2018 m.

infliacijos lygis turėtų toliau didėti dėl ECB pinigų politikos priemonių ir numatomo ekonomikos atsigavimo.

Nuo 2014 m. birželio taikant pinigų politikos priemones, įskaitant išsamų naujų, šių metų kovo mėn. priimtų pinigų politikos priemonių paketą, gerokai pagerėjo įmonių ir namų ūkių skolinimosi sąlygos, taip pat kredito srutai visoje euro zonoje, taip prisidėdami prie ekonomikos atsigavimo. Mažos palūkanų normos ir ECB tikslinių ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų bei išplėstinės turto pirkimo programos poveikis ir toliau ypač prisideda prie spartaus pinigų didėjimo ir nuoseklaus paskolų rinkų raidos atsigavimo. Bankai, turėdami palankias finansavimosi sąlygas, mažino paskolų palūkanų normas, o atsigauančių paskolų augimą skatino pagerėjusios skolinimo sąlygos. 2016 m. antrojo ketvirčio euro zonos bankų apklausos dėl skolinimo sąlygų rezultatai rodo, kad dar pagerėjo paskolų teikimo įmonėms ir namų ūkiams sąlygos ir toliau didėjo visų kategorijų paskolų paklausa. Atsižvelgiant į tvyrantį neužtikrintumą, labai svarbu, kad bankų skolinimo veikla nesutriktų.

2016 m. liepos 21 d. posėdyje, remdamasi reguliaria ekonomine ir pinigų analize, Valdančioji taryba nusprendė nekeisti pagrindinių ECB palūkanų normų. Valdančioji taryba tebmano, kad jos nesikeis arba bus mažesnės dar gana ilgą laiką ir net gerokai ilgiau, negu kol bus vykdoma turto pirkimo programa. Dėl nestandartinių pinigų politikos priemonių – Valdančioji taryba patvirtino, kad turto bus perkama už 80 mlrd. eurų per mėnesį iki 2017 m. kovo pabaigos arba ilgiau, jei tai bus būtina, tačiau bet koku atveju tol, kol Valdančioji taryba įsitikins, kad infliacijos raida vėl tapo tvari ir atitinka siekį.

Atsižvelgdama į tvyrantį neužtikrintumą, Valdančioji taryba labai atidžiai stebės ekonomikos raidą bei padėtų finansų rinkoje ir sieks, kad jos skatinamosios pinigų politikos priemonių poveikis persiduotų realiajai ekonomikai. Per ateinančius mėnesius gausime daugiau informacijos, bus parengtos ir naujos ekspertų makroekonominės prognozės, todėl Valdančioji taryba galės tiksliau įvertinti pagrindines makroekonominės sąlygas, labiausiai tikėtinus infliacijos bei augimo raidos scenarijus ir su jais susijusią riziką. Prireikus reaguoti, Valdančioji taryba, siekdama savo tikslo, imsis visų pagal įgaliojimus turimų priemonių.

Valdančioji taryba patvirtino, jog reikia išsaugoti pakankamą skatinamosios politikos lygį, kad infliacija būtų kuo greičiau sugrąžinta į mažesnę kaip 2 %, bet jam artimą lygį.